

9. It og globalisering

9.1 Introduktion

<i>Globalisering mere end samhandel</i>	Globalisering er et centralt begreb til at forstå den økonomiske udvikling. Begrebet dækker over mere end blot øget samhandel. Også øget mobilitet for arbejdskraft og kapital er fænomener som er centrale i globaliseringen. Udenlandske firmaer og øgede udenlandske investeringer i forskning og udvikling i Danmark er også indikatorer på øget globalisering.
<i>It og globalisering</i>	I dette kapitel vil globaliseringen blive belyst ud fra en række indikatorer med it i fokus. Kapitlet vil omfatte it-produktion, it-samhandel, it-arbejdskraftens mobilitet, udenlandske virksomheder i it-erhvervene, outsourcing af it-funktioner og udenlandske investeringer i forskning og udvikling i it-erhvervene.
<i>Specialisering i produktion?</i>	Afsnit 9.2 omhandler den danske produktion af it-varer og tjenesteydelser. Disse indikatorer kan forventes at blive påvirket af en øget samhandel, fx i retning af en øget specialisering. Afsnittet viser bl.a., at: • Der er en stabil produktion af de fleste varegrupper, mens produktionen af <i>andre it-varer</i> er steget med 10 pct. siden 2000 • Omsætningen af <i>udvikling og salg af standardsoftware</i> er steget med 154 pct. siden 2000
<i>Samhandel er centralt i globalisering</i>	Afsnit 9.3 beskæftiger sig med samhandel med it-varer. Samhandel er stadig en central indikator på globaliseringen, og som med produktionen kan samhandelen pege på specialiseringer og ændringer i Danmarks rolle i en global it-økonomi. Blandt de centrale resultater er: • Den danske eksport af it-varer er på 35 mia. kr. i 2004 • Danmark eksporterer it-serviceydelser for 6,4 mia. kr. i 2004
<i>Tiltrækker Danmark it-specialister?</i>	Afsnit 9.4 fokuserer på det globale it-arbejdsmarked: I hvilket omfang arbejdskraften bevæger sig på tværs af landegrænserne. Det er både relevant i forhold til i hvilket omfang Danmark kan tiltrække it-eksperter, men også i hvilket omfang it-uddannede forlader Danmark, til fordel for at arbejde i udlandet. Her viser det sig, at: • I 2005 fik 236 it-specialister opholdstilladelse gennem jobkort-ordningen • 5 pct. af firmaerne i it-erhvervene var udenlandsk ejede, men de tegnede sig for 34 pct. omsætningen • 50 pct. af it-aktiviteter, der udflyttedes til udlandet, udflyttedes til Asien

9.2 Produktion af it-varer

Samlet produktion for 17,5 mia. kr. i 2004 af it-varer

I 2004 producerede den danske industri it-varer for en samlet værdi af 17,5 mia. kr., hvilket er 4 pct. af industriens samlede produktion. Den største gruppe af varer var *andre it-varer*, som der blev solgt for 6,7 mia. kr. af i 2004. *audio- og videoprodukter* samt *elektroniske komponenter* var de næststørste varegrupper, begge med et salg på 3,3 mia. kr. - jf. figur 9.1.

Definition af it-varer

OECD har i 2003 revideret den af Eurostat¹ udarbejdede liste over it-varer. Definitionen² omfatter fem it-produktgrupper, som udgør grundlaget for dette kapitals belysning af hhv. produktion af og udenrigs-handel med it-varer. De fem grupper inddeler it-varer efter deres anvendelse og type:

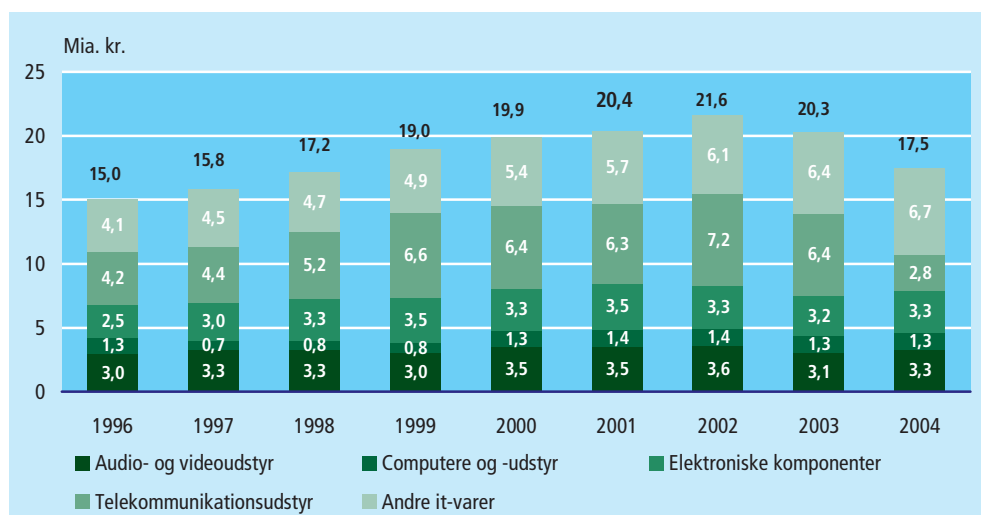
- Telekommunikationsudstyr (fx radiosendere/-modtagere, antenner mv.)
- Computere og -udstyr (fx pc'er, dele til pc'er)
- Elektroniske komponenter (fx trykte kredsløb, elektriske ledere mv.)
- Audio- og videoudstyr (fx radio-/tv, højttalere, videooptager o. lign.)
- Andre it-produkter (fx fotokopi-maskiner, måleudstyr mv.).

Retningslinierne for definitionen af it-varer, er følgende: Varen skal enten være tiltænkt anvendelse til informationsbearbejdning og kommunikation via elektroniske medier, inklusive transmission og display, eller at anvende elektronisk databehandling til at opdage, måle og/eller registrere fysiske fænomener, eller kontrollere en fysisk proces.

Stort fald i produktionen af telekommunikationsudstyr

Som figur 9.1 viser, er produktionen af computere og udstyr mindre i Danmark og udgjorde ca. 1,3 mia. kr. i 2004. Produktionen af computerudstyr og audio- og videoudstyr samt elektroniske komponenter har været relativt stabil i perioden fra 1996 til 2004. Derimod har produktionen af telekommunikationsudstyr svinget meget i perioden, hvilket skyldes en høj aktivitet i forhold til samling af delkomponenter i bestemte år særligt inden for mobiltelefoner. I 2002 toppede produktionen med et samlet salg på 7,2 mia. kr., hvilket er ca. 2,5 gange højere end salget i 2004. *Andre it-produkter* er steget væsentligt i løbet af perioden og er således vokset fra 4,1 mia. i 1996 til 6,7 i 2004.

Figur 9.1 Industriens salg af it-varer (årets priser)

Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

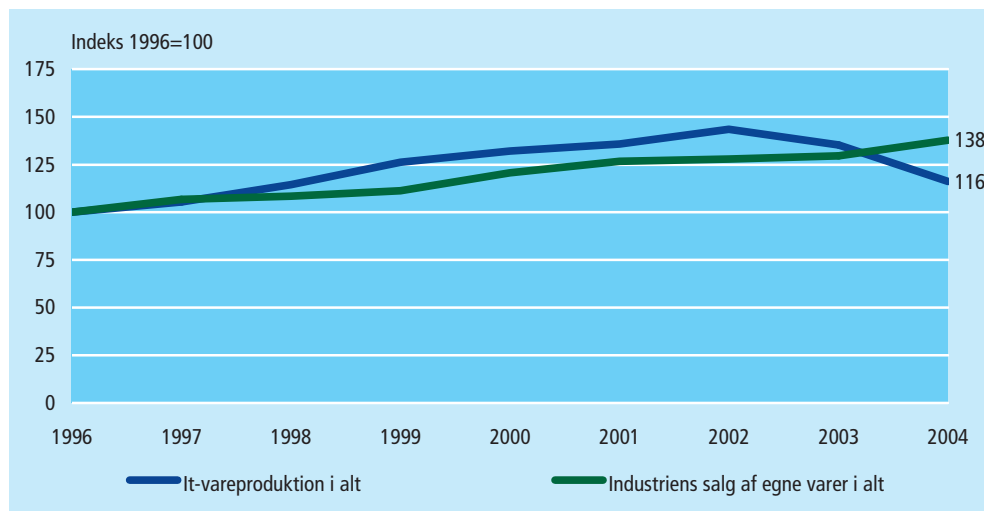
¹ EU's statistiske kontor.

² Definitionen tager udgangspunkt i Det Harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatorsystem ("Det Harmoniserede System", eller "HS"). I den reviderede definition er de to tidligere grupper, hhv. *Kontormaskiner og -udstyr* samt *Måleudstyr mv.* integreret i én gruppe, nemlig '*Andre it-varer*'. Der er også på detailniveau foretaget ændringer. Se også OECD's definition i dokumentet: *A proposed classification of ICT goods*. (DSTI/ICCP/IIS(2003)1/REV2) på OECD's hjemmeside: <http://www.oecd.org/search>.

*Mindre udvikling i salget
end den øvrige industri*

Den procentvise udvikling i produktion af it-varer har i perioden fra 1996 til 2003 været den samme eller højere end den procentvise udvikling i hele industriens salg. Men fra 2003 til 2004 faldt udviklingen i it-vareproduktionen, mens industriens samlede salg steg. Faldet var dog primært et udtryk for lavere aktivitet med samling af elektroniske delkomponenter. Ud fra figur 9.2 fremgår det, at produktionen af it-varer er steget 16 pct. siden 1996, mens den generelle produktion i industrien er steget med 38 pct. siden 1996.

Figur 9.2 Udvikling i industriens salg af it-varer

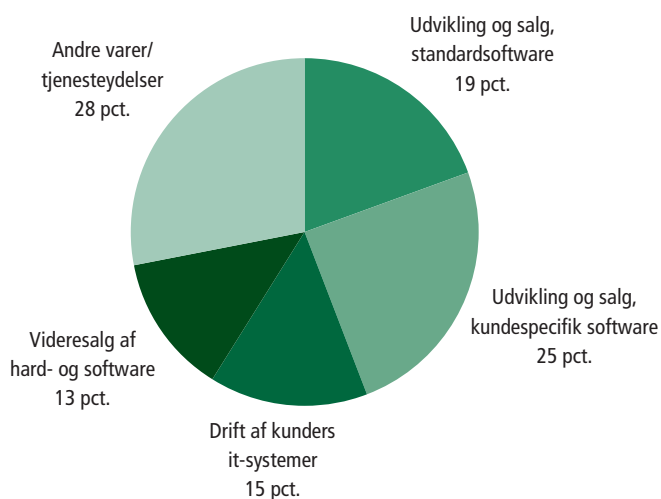

Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

*Udvikling og salg af
kundespecifikt
software vigtigst*

Danmarks Statistik har gennemført en undersøgelse af salget af it-tjenesteydelser for at måle omfanget af salget, fra den voksende it-konsulentvirksomhedsbranche. Som figur 9.3 viser, er udvikling og salg af kundespecifikt software den vigtigste enkeltstående produktgruppe, med et salg, der udgør 25 pct. af det samlede salg af it-serviceydelser.

Figur 9.3 Fordeling af it-serviceydelser. 2004

Kilde: Danmarks Statistik, Produktstatistik for serviceerhvervene.

Undersøger it- service- virksomhedsbranchen

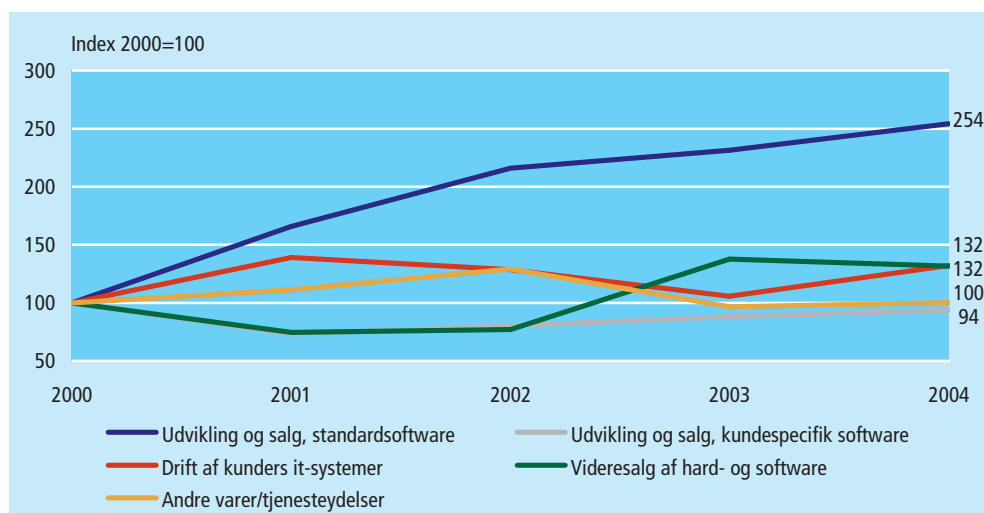
Undersøgelsen bygger på oplysninger fra branchegruppen it-servicevirksomhed, som består af følgende brancher:

- konsulentvirksomhed vedrørende hardware
- levering af software og konsulentbistand vedrørende software
- databehandling
- databaseværter og -formidlere
- reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og it-udstyr
- anden virksomhed i forbindelse med it-servicevirksomhed

Samlet omsætning på 42,6 mia. kr.

Den samlede omsætning for de undersøgte it-servicevirksomheder udgjorde 44,3 mia. kr. i 2004, jf. figur 9.3. Det er en stigning på 31 pct. siden 2000, hvor omsætningen var 36,9 mia. kr. Omsætning af varegrupperne har været relativt ensartet, dog har *udvikling og salg af standardsoftware* haft en stærkt stigende omsætning. De øvrige produktgrupper har haft en noget mindre vækst, og *udvikling og salg af kundespecifikt software* er faldet med 6 pct. siden 2000, som det fremgår af figur 9.4.

Figur 9.4 **Udvikling i omsætning af produktgrupper**

Kilde: Danmarks Statistik, Produktstatistik for serviceerhvervene.

9.3 Samhandel med it-varer

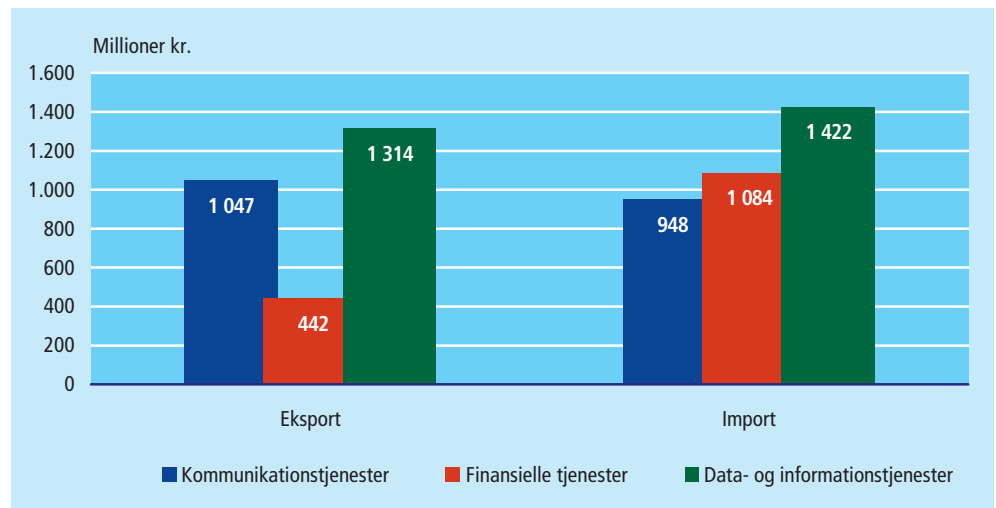
Varer eller tjenesteydelser?

Samhandelen med it-varer er et centralt og målbart aspekt af globaliseringen. Traditionelt er samhandelen blevet opgjort ud fra handelen med fysiske varer. Således omfatter opgørelsen af it-samhandelen primært it-industriens produktion og andre industrier, som producerer it-varer. De senere år har ikke-fysiske produkter - tjenesteydelser - fået større betydning. Den statistiske dækning af denne handel er stadig under udvikling, men Danmarks statistik har i øjeblikket to statistikker, som dækker handelen med it-tjenesteydelser, nemlig den ny handelsbalance og produktstatistikken for it-konsulentbranchen.

Ny opgørelse

Den nye betalingsbalance er først blevet opgjort fra 4. kvartal 2004 og inkluderer en række finansielle transaktioner samt tjenesteydelser. Transport har stor betydning for betalingsbalancens tjenesteydelser, men for at sammenligne it-tjenesteydelser er der i figur 9.5 udvalgt to sammenlignelige poster på den nye betalingsbalance. Kategorien *data- og informationstjenester* er en opgørelse over it-tjenesteydelser, og eksporten udgjorde i 2. kvartal 1,3 mia. kr. Dermed er posten data- og informationstjenester aktuelt større end både finansielle tjenester og kommunikationstjenester. Importen af data- og tjenesteydelser er større end de to øvrige poster, idet der blev importeret for 1,4 mia. kr. i 2. kvartal 2005.

Figur 9.5 Ny handelsbalance over udvalgte tjenesteydelser. 2. kvartal 2005

Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskab og betalingsbalance, Udenrigshandel med tjenester. 2005.

Definition af *Data- og informationstjenester*. Følgende dele indgår:

Datatjenester (inkl. reparationer). Her indgår tjenester der vedrører rådgivning, vedligeholdelse og reparationer af hardware, software samt databehandling. Herunder udvikling af kundespecifikke programmer. Datatjenester omfatter ikke værdien af udbudte standardprogrammer.

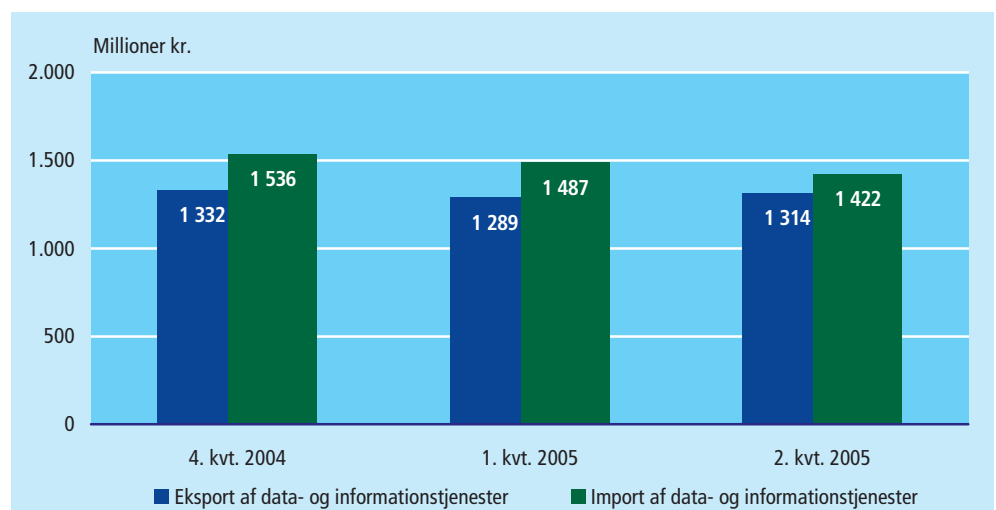
Nyhedsformidlingstjenester omfatter levering af nyheder, fotos og artikler til medierne.

Anden informationsformidling omfatter databasevirksomhed, udformning af databaser, lagring af data og formidling af data og databaser, både online og via magnetiske, optiske og trykte medier, samt web-portaler (søgemaskiner).

Import større end eksport af data- og informationstjenester

Importen har været større end eksporten af it-tjenesteydelser i alle tre kvartaler, hvor den nye betalingsbalance har været opgjort, jf. figur 9.6. Importen er faldet en smule i løbet af de tre kvartaler, men tallene er ikke sæsonkorrigerede og kan derfor skyldes sæsonudsving. Eksporten er tilsvarende faldet en smule i perioden.

Figur 9.6 Import og eksport af data- og informationstjenester

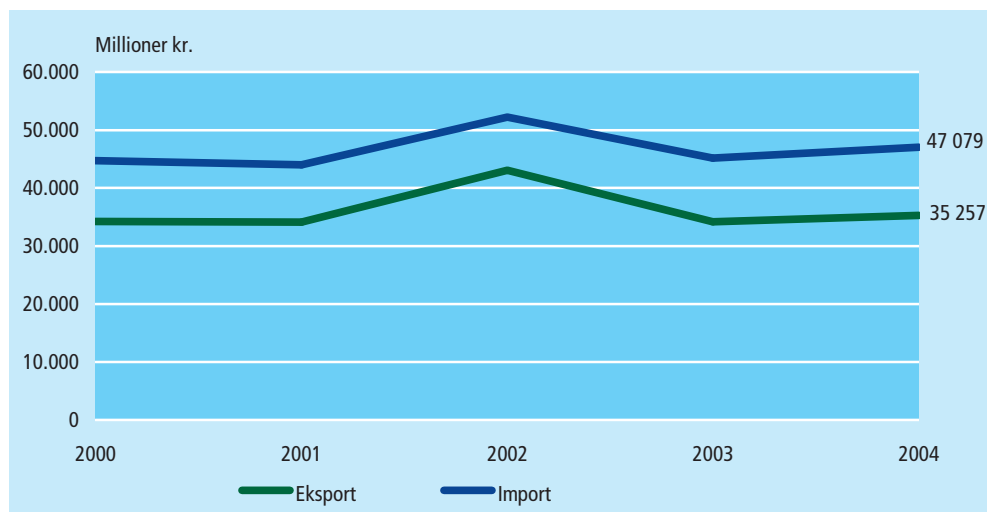
Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskab og betalingsbalance, Udenrigshandel med tjenester. 2005.

Større eksport end produktion af it-varer

Eksporten af industrielle it-varer er steget en smule fra 2003 til 2004, fra 34,1 mia. kr. til 35,3 mia. kr. Dermed er eksporten større end den samlede produktion af it-varer, hvilket sandsynligvis skyldes at Danmark i visse tilfælde fungerer som transitland for varebevægelser.

Transitaktivitet og samling af delkomponenter ses også i den samlede eksport og import, hvor stigningen i importen i 2002 og det efterfølgende fald, fulgtes af en tilsvarende udvikling i eksport, jf. figur 9.7.

Figur 9.7 Eksport og import af it-varer

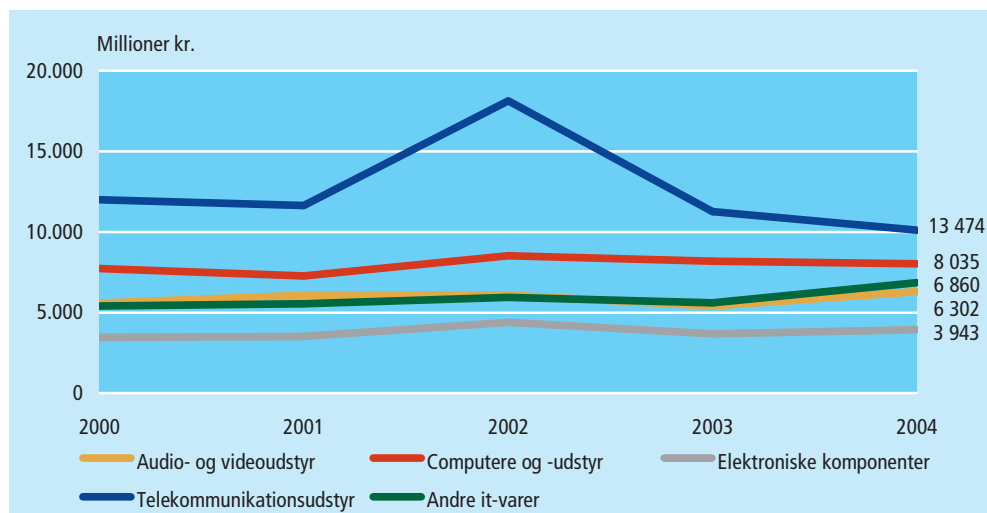
Kilde: Danmarks statistik, Udenrigshandelen.

Næsten uforandret eksport

I figur 9.8 ses det, at bortset fra udviklingen i telekommunikationsudstyr, så har eksporten været næsten uforandret fra 2000 til 2004. Ligeledes er fordelingen mellem varegrupperne nærmest uforandret i perioden. Udviklingen i eksporten af telekommunikation er modsvaret af en tilsvarende udvikling i importen, hvilket skyldes at Danmark havde en stor transitaktivitet på dette område. Der er derfor ikke tale om reelle udviklinger med basis i dansk produktion.

Værdien af eksporten af it-varer udgjorde 7,8 pct. af den samlede eksport fra Danmark i 2004, mod 7,9 pct. i 2003.

Figur 9.8 Eksport af it-varer fordelt på varegrupper

Kilde: Danmarks statistik, Udenrigshandel (særkørsel).

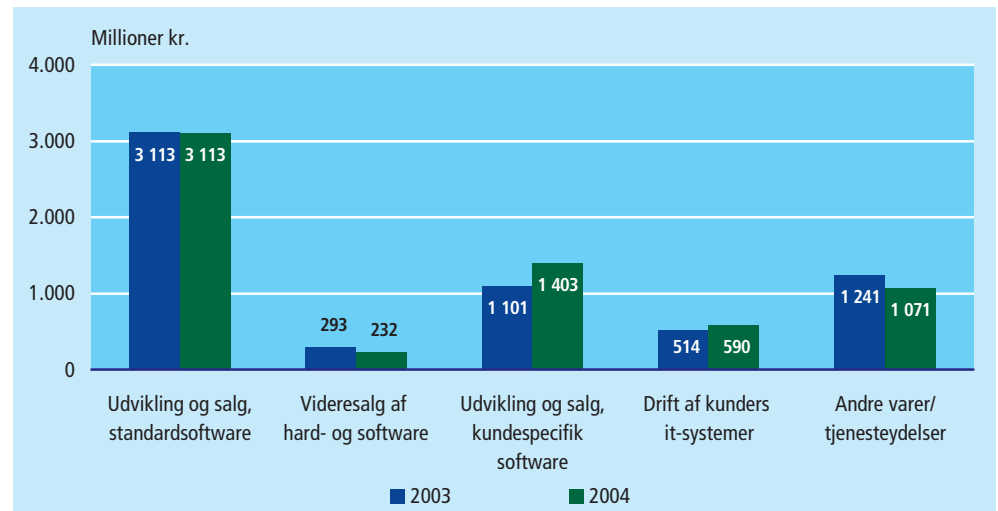
Telekommunikation er største eksportvare

Telekommunikation udgør stadig den største varegruppe, idet der i 2004 blev eksporteret for 10,1 mia. kr. Computere og udstyr er den næststørste varegruppe med 8,0 mia. kr. Både eksporten af audio- og videoudstyr og andre it-varer er steget fra 2003 til 2004, med henholdsvis 17 pct. og 22 pct. - jf. figur 9.8.

6,4 mia. kr. i eksport af
it-serviceydelser

Eksporten af it-serviceydelser er overordnet set uændret fra 2003 - hvor den første omgang blev opgjort. Samlet udgør eksporten af it-serviceydelser 6,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,2 mia. kr. fra 2003, jf. figur 9.9.

Figur 9.9 Eksport af it-serviceydelser

Kilde: Danmarks statistik, Produktstatistikken.

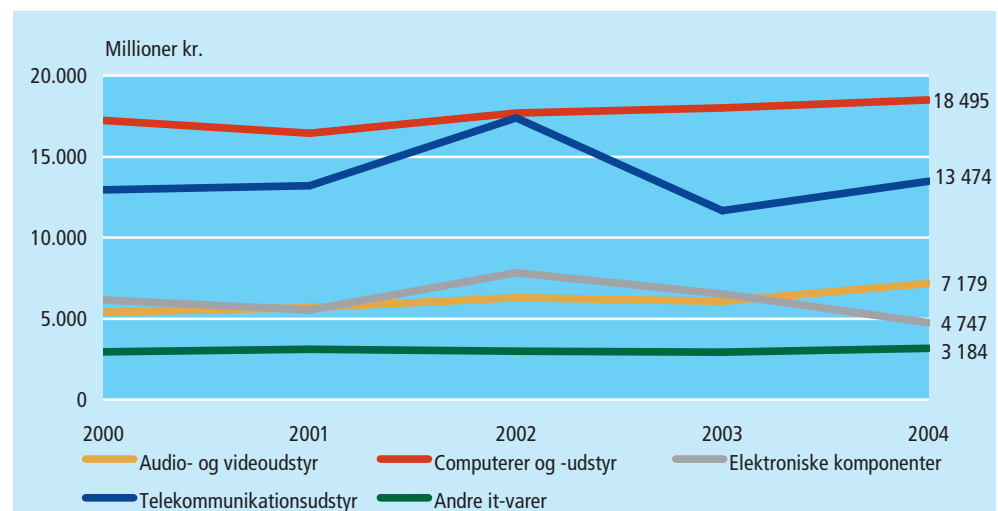
Software vigtigst

Som det fremgår af figur 9.9, er det udvikling og salg af standard- og kundespecifik software, der udgør den største del af eksporten af it-serviceydelser, da de to produktgrupper tilsammen udgjorde 4,5 mia. kr. eller 70 pct. af eksporten.

Stigning i importen på
4 pct.

Importen af it-varer var i 2004 på 47,1 mia. kr., hvilket er en stigning på 4 pct. siden 2003. Eksporten er især steget for computere og -udstyr samt telekommunikationsudstyr - jf. figur 9.10. Computere og -udstyr er den største importerede it-varegruppe, hvor importen i 2004 var 18,5 mia. kr. Telekommunikationsudstyr - hvilket også rummer mobiltelefoner og dele hertil - steg fra 11,7 mia. kr. i 2003 til 13,5 mia. kr. i 2004. Sammenlagt er importen steget med 5 pct. siden 2000.

Figur 9.10 Import af it-varer fordelt på varegrupper

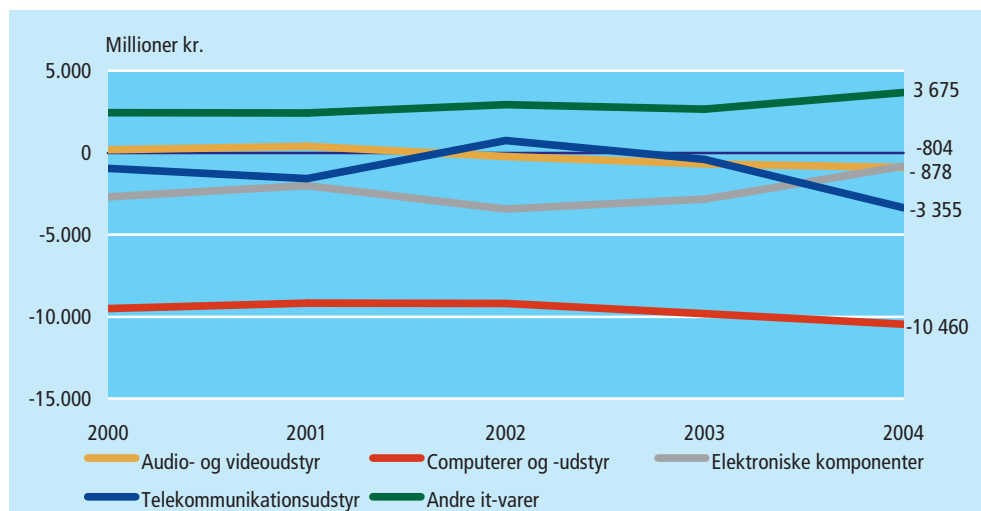
Kilde: Danmarks statistik, Udenrigshandel (særudtræk).

Stabil
handelsbalance

Når eksport og import sammenholdes ses det, at de fleste varegrupper inden for it-varer giver underskud på handelsbalancen, hvilket fremgår af figur 9.11. Særligt er computere og -udstyr en stor negativ post, med 10,5 mia. kr., mens de øvrige grupper giver mindre underskud eller endda overskud - fx gruppen *andre it-varer*, der gav et overskud på 3,8 mia. kr. i 2004. Stabiliteten i både eksporten og importen bliver også

understreget af handelsbalancen, hvor det tydeligt ses, at udsvingene i telekommunikationsudstyr ikke har påvirket handelsbalancen nævneværdigt.

Figur 9.11 Handelsbalancen for it-varer

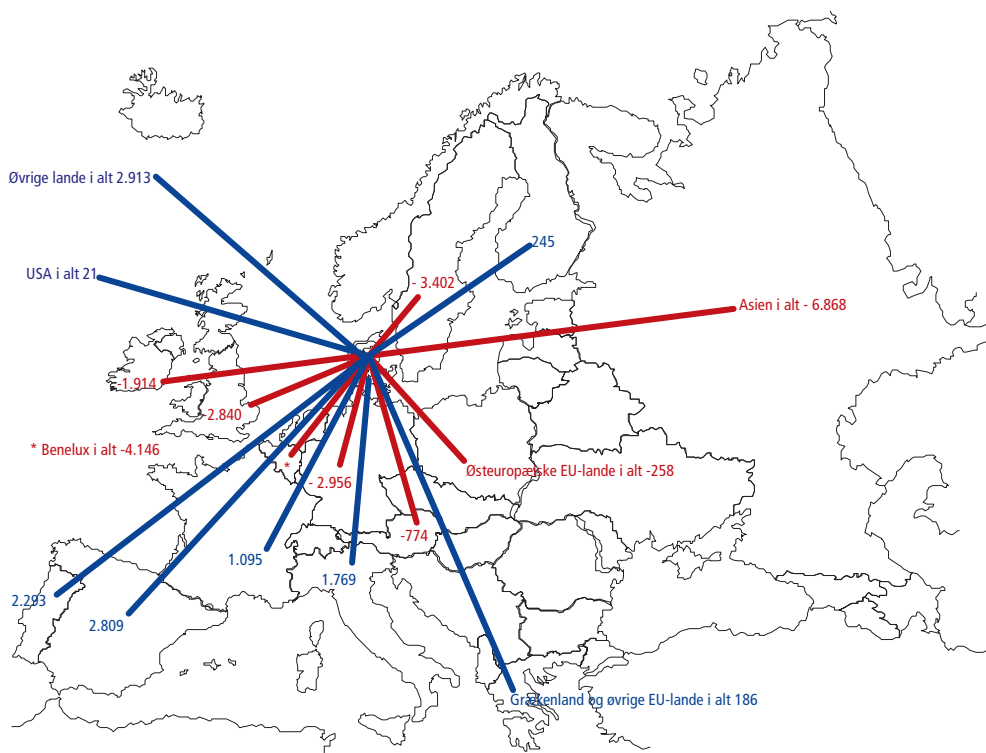

Kilde: Danmarks statistik, Udenrigshandel (særudtræk).

*Stort handelsunderskud
til Asien og normale
samhandelspartnere*

Danmarks globale samhandel inden for it er præget af en meget stor import fra de asiatiske lande, som eksporterede for 9,9 mia. kr. it-varer til Danmark i 2004, men kun importerede for 3,1 mia. kr. jf. figur 9.12. Danmark har et stort it-handelsunderskud med de lande, vi normalt handler mest med, idet it-samhandelen med Storbritannien gav et underskud på 2,8 mia. kr. og den tilsvarende handel med Tyskland gav et underskud på 3,0 mia. kr. i 2004.

Figur 9.12 Danmarks globale handelsbalance for it-varer. 2004

Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandel.

It-handelsoverskud i forhold til Sydeuropa

Omvendt har it-samhandelen med de sydeuropæiske lande givet et overskud. Danmark har det største it-handelsoverskud i forhold til Spanien med 2,8 mia. kr., men Danmark har også overskud i forhold til Frankrig, Italien og Portugal. Den danske it-samhandel med USA er næsten neutral, da den giver et overskud på 21 mio. kr.

9.4 Det globale it-arbejdsmarked

Krav til it-kompetencer

Den øgede globalisering stiller krav til it-kompetencerne hos den danske befolkning, som følge af den øgede konkurrence på pris og kvalitet i produkter. It-kompetencerne er beskrevet i kap. 3 og 7.

Bevægelig arbejdskraft

Samtidig kan den højt kvalificerede arbejdskraft også bevæge sig nemmere i en globaliseret verden. Som kapitlet viser, har denne del af globaliseringen endnu ikke påvirket det danske it-arbejdsmarked i særlig høj grad, men det er et område, der statistisk skal følges nøje i de kommende år.

Udenlandske it-specialister

I Danmark har behovet for it-specialister betydet, at det er muligt for danske virksomheder, at hente it-specialister i udlandet. Det sker under den såkaldte jobkort-ordning, som er forklaret i fakta-boksen nedenunder.

Jobkort ordningen for it-specialister

Danske virksomheder kan udover dansk arbejdskraft benytte arbejdskraft fra de øvrige nordiske lande, eller personer omfattet af EU's regler om arbejdskraftens frie bevægelighed. Det er endvidere muligt at benytte udenlandsk arbejdskraft såfremt, der ikke er ledig dansk arbejdskraft med den efterspurgte kompetence.

I den sammenhæng blev der pr. 1/7 2002 indført en speciel ordning - jobkort ordningen - der smidiggør processen i forbindelse med besættelse af ledige stillinger med udenlandsk arbejdskraft. Der er ikke tale om et nyt regelsæt, men alene om en ny procedure, som betyder at ukomplicerede sager, skal være behandlet på maksimalt 30 dage.

Hvilke typer af arbejdskraft der er på jobkortet, ændrer sig løbende. For tiden omfatter jobkortet ingeniører, vidensarbejdere inden for naturvidenskab og teknologi, læger og sygeplejersker og it-specialister med mindst 3 års it-uddannelse på universitetsniveau.

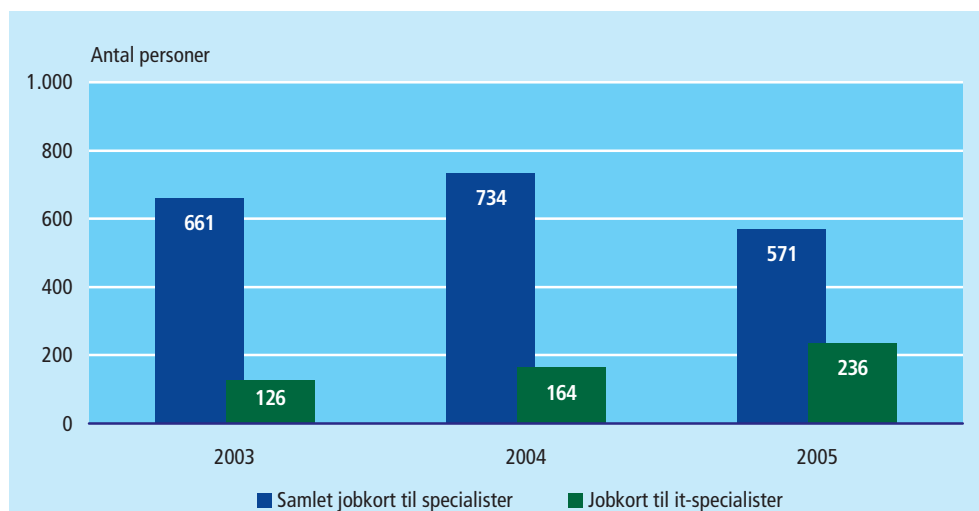
Stor stigning i jobkort til it-specialister

Figur 9.13 viser antallet af udstedte opholdstilladelser under jobkort-ordningen fra 2003 til første halvår af 2005. I 2004 blev der udstedt 734 jobkort, hvoraf de 164 var til it-specialister. Alene i perioden fra januar til juli 2005 (hvilket er det samme antal måneder som for 2003 og 2004) er antallet af jobkort til it-specialister steget til 236, hvilket peger på at det samlede antal vil stige med ca. 40 pct. i forhold til 2004. It-specialister var ikke på jobkortet i hverken 2. halvår af 2003 eller 1. halvår 2004.

Lille andel i forhold til samlet it-arbejdsmarked

It-specialister har en vis betydning for tilgangen af højtuddannede til it-arbejdsmarkedet, idet der i 2003 blev uddannet 997 personer med en lang videregående it-uddannelse i Danmark. Udstedelsen af jobkort til udenlandske it-specialister er en indikator på globaliseringen af it-arbejdsmarkedet, men er samtidigt et politisk reguleret område, og en ændring af fx ledighedssituationen for danske it-specialister vil kunne betyde, at jobkort-ordningen for it-specialister bliver ændret.

Figur 9.13 Antal jobkort udstedt til udenlandske specialister

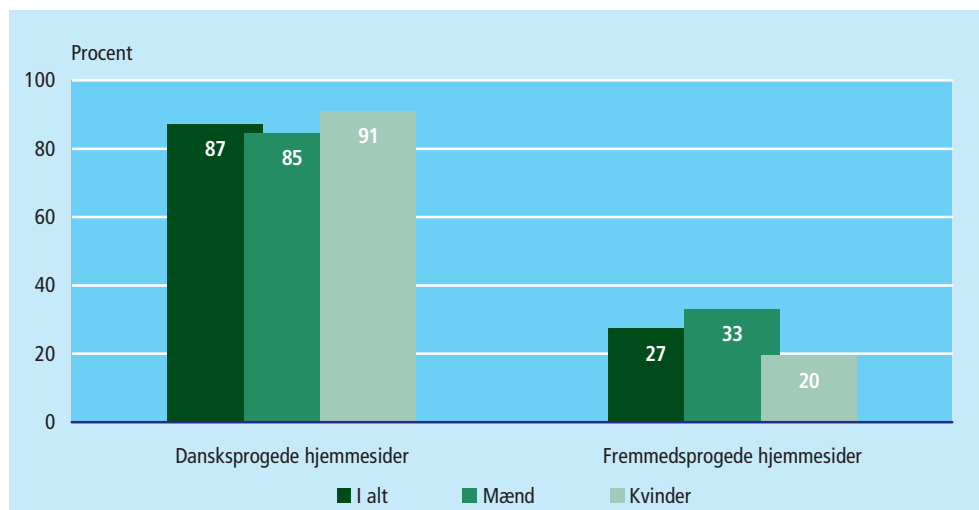
Kilde: Udlændingestyrelsen.

Et andet blik på globaliseringen af arbejdsmarkedet, er spørgsmålet om opkvalificeringen af danskeres kvalifikationer inden for it, som har stor betydning for at forbedre konkurrenceevnen.

27 pct. har handlet på fremmedsprogede hjemmesider

I forbindelse med undersøgelsen *Befolkningens brug af internet*, er befolkningen blevet spurgt om køb på danske og fremmedsprogede hjemmesider. 27 pct. af befolkningen har afgivet ordrer på fremmedsprogede hjemmesider inden for det seneste år. Denne andel ligger væsentligt under e-handlen på dansksprogede hjemmesider, hvor 87 pct. af befolkningen har handlet, jf. figur 9.14.

Figur 9.14 Befolkningens køb på danske og fremmedsprogede hjemmesider inden for det sidste år. 2005

Kilde: Danmarks Statistik, Befolkningens brug af internet. 2005

Udenlandske it-virksomheder

Udenlandsk ejede virksomheders villighed til at etablere sig i de dansk it-erhverv, enten i form af opkøb eller oprettelse af et dansk datterselskab, er også en indikator på i hvilket omfang it-kompetencerne i Danmark er konkurrencedygtige. En høj andel af udenlandske it-virksomheder er således en indikation af, at de danske it-kompetencer er brugbare i en global konkurrence.

4 pct. af it-virksomheder er udenlandsk ejede ...

Udenlandske virksomheder udgør kun 5 pct. af samtlige virksomheder inden for it-erhvervene, men de har en andel på 34 pct. af den samlede omsætning i it-erhvervene - jf. figur 9.15. Ligeledes har de udenlandsk ejede virksomheder ansat 28 pct. af de beskæftigede i it-erhvervene.

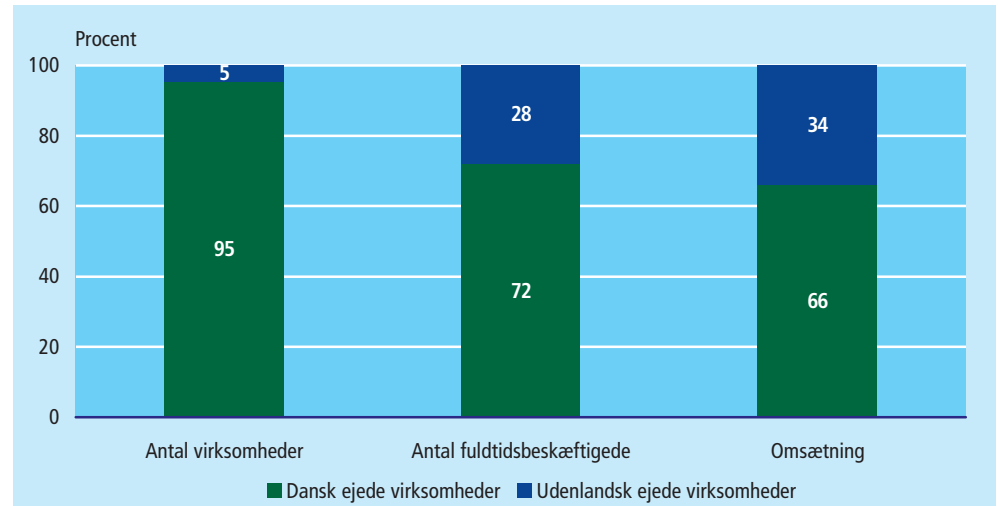
... men de har meget stor betydning

De udenlandsk ejede virksomheder udgør dermed en meget stor del af de økonomiske aktiviteter i de danske it-erhverv, hvilket kan være en indikation af, at rammeforholdene for at drive en virksomhed inden for it-erhvervene er gode i Danmark.

Udenlandske investeringer en del af globalisering

Samtidig viser figur 9.15 også omfanget af globalisering. Gennem direkte udenlandske investeringer ændres produktionen inden for de danske it-erhverv, uden at det kan måles i samhandelen. Globaliserings øvrige dimensioner, kan være vanskelige at aflæse, men, som figur 9.15 viser, have stor betydning.

Figur 9.15 Udenlandske virksomheders andel af it-erhvervene. 2002

Kilde: Danmarks statistik, Udenlandsk ejede virksomheder. 2005.

Den modsatte bevægelse - danske investeringer i udlandet - er ikke mulig at opgøre for it-erhvervene. Men en undersøgelse af danske virksomheders outsourcing til lavtlønslande, peger på at 1,3 pct. af virksomhederne inden for de private byerhverv har outsourcet it-aktiviteter til et lavtlønsland, jf. figur 9.16.

Definition af outsourcing og lavtlønslande i undersøgelsen

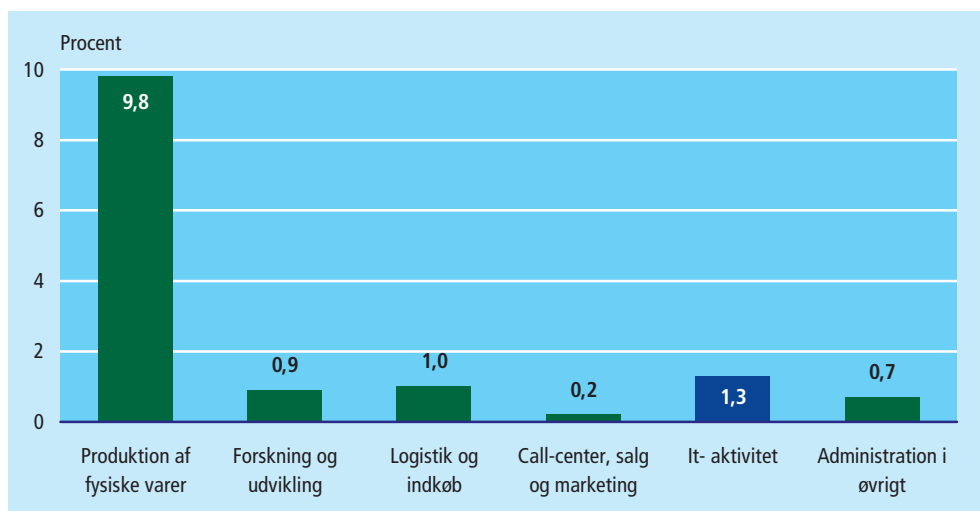
Outsourcing betyder at dele af virksomhedens hidtidige arbejdsopgaver, produktion, administration, udvikling mv. overtages af en dansk eller en udenlandsk leverandør, samarbejdspartner eller et delvist ejet selskab med mindre end 10 % ejerskab.

Lavtlønslande forstås som Østeuropa, inkl. de nye østeuropæiske EU-lande, Baltikum, Rusland, Fjernøsten (Fx: Kina, Indien, Taiwan, Thailand, Malaysia, Indonesien), Sydamerika og Afrika.

2,1 pct. har outsourcet it-aktivitet i serviceerhvervene

Inden for serviceerhvervene er andelen af virksomheder der har outsourcet til lavtlønslande meget større end for industrien, idet 2,1 pct. af virksomhederne i serviceerhvervene har outsourcet en it-aktivitet, mens det kun gælder for 0,3 pct. inden for industrien.

Figur 9.16 Outsourcing til lavtlønslande. 2003

Kilde: Danmarks Statistik, Outsourcing til lavtlønslande. 2005.

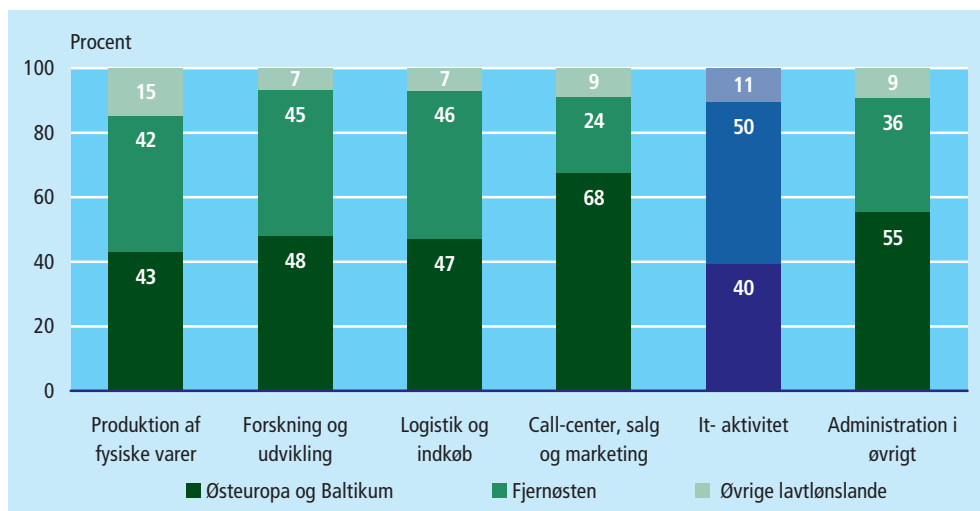
Primært fysiske varer outsources

Outsourcningen af it-aktivitet til lavtlønslande er dog stadig begrænset i forhold til outsourcingen af produktionen af fysiske varer. Undersøgelsen er den første som Danmarks Statistik har gennemført og niveauet for outsourcing, kan derfor ikke sammenlignes.

Fleste it-aktiviteter udføres i Fjernøsten

It-aktiviteterne bliver primært outsourcet til Fjernøsten, hvilket også inkluderer Indien. Figur 9.17 viser, at 50 pct. af alle outsourcete it-aktiviteter nu bliver udført i Fjernøsten, mens 40 pct. bliver udført i Østeuropa og Baltikum. Kun 11 pct. bliver udført i andre regioner end de to nævnte.

Figur 9.17 Udflytning af produktion fordelt på områder. 2003

Kilde: Danmarks Statistik, Outsourcing til lavtlønslande

9.5 Bilagstabeller

Tabel 9.1

Produktion af it-varer

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	mio. kr.								
Industriens salg af egne produkter i alt	357 233	380 830	387 157	397 473	431 598	452 963	457 327	453 558	492 642
It-vareproduktion i alt	15 027	15 827	17 176	18 968	19 867	20 415	21 569	20 442	17 450
Heraf: Audio- og videoudstyr	2 978	3 275	3 255	3 022	3 501	3 527	3 577	3 168	3 316
Elektroniske komponenter	2 515	3 021	3 263	3 531	3 270	3 548	3 299	3 154	3 331
Computere og -udstyr	1 296	687	759	817	1 299	1 356	1 379	1 306	1 274
Telekommunikationsudstyr	4 184	4 377	5 234	6 650	6 433	6 273	7 189	6 423	2 802
Andre it-varer	4 055	4 467	4 665	4 949	5 365	5 710	6 124	6 391	6 726

Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

Tabel 9.2

Import og eksport af it-varer samt samlet import og eksport

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	mio. kr.							
It-varer, import	33 047	35 145	40 134	48 605	48 377	54 170	46 915	47 079
It-varer, eksport	25 363	27 722	30 134	36 399	36 247	44 801	36 048	35 257
Import i alt	295 479	314 146	319 201	367 658	377 113	395 410	378 669	400 122
Eksport i alt	324 242	328 489	350 892	413 944	430 225	451 787	439 786	452 402

Kilde: Danmarks statistik, Udenrigshandel (særudtræk).

Tabel 9.3

Import af it-varer, fordelt på varegrupper

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	mio. kr.							
I alt	33 047	35 145	40 134	48 605	48 377	54 170	46 915	47 079
Audio- og videoudstyr	5 103	5 088	4 943	5 534	6 282	7 086	6 694	7 179
Computere og -udstyr	13 553	12 984	16 764	17 408	16 742	18 219	18 332	18 495
Elektroniske komponenter	5 050	6 249	6 497	9 071	8 548	7 964	6 818	4 747
Telekommunikationsudstyr	6 663	8 013	9 069	13 280	13 387	17 693	11 933	13 474
Andre it-varer	2 677	2 811	2 861	3 313	3 420	3 210	3 138	3 184

Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandel (særudtræk).

Tabel 9.4

Eksport af it-varer, fordelt på varegrupper

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	mio. kr.							
I alt	25 363	27 722	30 134	36 399	36 247	44 801	36 048	35 257
Audio- og videoudstyr	5 473	5 400	5 423	6 227	6 627	6 605	5 963	6 302
Computere og -udstyr	5 532	5 830	6 506	7 963	7 321	8 760	8 917	8 035
Elektroniske komponenter	3 286	3 458	3 730	4 738	4 727	4 571	3 867	3 943
Telekommunikationsudstyr	6 525	8 322	9 980	12 106	11 737	18 315	11 491	10 118
Andre it-varer	4 546	4 711	4 496	5 365	5 835	6 549	5 810	6 860

Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandel (særkørsel)

Tabel 9.5 Omsætning i It-servicevirksomhed, fordelt på serviceydelser

	2000	2001	2002	2003	2004
	mio. kr.				
I alt	36 879 224	38 210 314	42 563 610	41 464 077	44 365 496
Udvikling og salg af standardsoftware	3 371 595	5 586 484	7 288 336	7 806 118	8 574 411
Udvikling og salg af kundespecifikt software	11 732 510	8 615 858	9 452 669	10 344 296	10 983 794
Anden konsulentvirksomhed	3 875 151	2 737 430	3 194 126	3 754 997	3 299 216
Drift af kunders it-systemer/databehandling	4 971 957	6 920 262	6 392 190	5 260 102	6 571 514
System- og programvedligeholdelse	2 027 551	3 171 077	2 713 096	2 372 833	2 373 134
Netværksydelser og telekommunikation	1 626 738	2 067 326	2 917 861	994 576	840 870
Videresalg af hard- og software	4 385 285	3 275 620	3 388 015	6 042 387	5 778 341
Rådgivning, analyser og andre varer og tjenesteydelser ..	4 888 437	5 836 257	7 217 317	4 888 768	5 944 216

Kilde: Danmarks Statistik, Produktstatistik for serviceerhverv

Tabel 9.6 Eksport af it-serviceydelser

	2003	2004
	mio. kr.	
I alt	6 262	6 408
Udvikling og salg af standardsoftware	3 113	3 113
Udvikling og salg af kundespecifikt software	1 101	1 403
Anden konsulentvirksomhed	437	587
Drift af kunders it-systemer/databehandling	514	590
System- og programvedligeholdelse	370	146
Netværksydelser og telekommunikation	23	25
Videresalg af hard- og software	293	232
Rådgivning, analyser og andre varer og tjenesteydelser	1 241	1 071

Kilde: Danmarks Statistik, Produktstatistik for serviceerhverv

Tabel 9.7 Indtægter, Ny betalingsbalance, tjenester

	2004	2005	
	4. kvrt.	1. kvrt.	2. kvrt.
	mio. kr.		
Tjenester i alt	59 262	57 568	65 469
Transport	37 356	37 962	41 447
Rejser	5 370	4 234	6 894
Kommunikationstjenester	669	710	1 047
Forsikringstjenester,	408	365	228
Finansielle tjenester	614	654	442
Data- og informationstjenester	1 332	1 289	1 314
Royalties og licenser	2 043	2 306	2 334
Øvrige forretningstjenester	10 205	9 095	10 641
Kultur, sundhed og fritid	149	138	211
Offentlige tjenester i.a.n.	1 116	814	911
Formueindkomst	17 389	22 635	50 081
Andre løbende overførsler	5 457	9 786	5 609

Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskab og betalingsbalance, Udenrigshandel med tjenester. 2005.

Tabel 9.8

Udgifter, Ny betalingsbalance, tjenester

	2004	2005	
	4. kvrt.	1. kvrt.	2. kvrt.
	mio. kr.		
Tjenester i alt	47 356	49 712	51 389
Transport	20 641	22 303	23 800
Rejser	5 339	6 688	6 982
Kommunikationstjenester	1 091	888	948
Forsikringstjenester	467	420	-27
Finansielle tjenester	814	963	1 084
Data- og informationstjenester	1 536	1 487	1 422
Royalties og licenser	1 740	1 623	1 295
Øvrige forretningstjenester	14 073	13 568	14 393
Kultur, sundhed og fritid	394	541	511
Offentlige tjenester i.a.n.	1 262	1 231	981
Formueindkomst	20 127	28 190	49 653
Andre løbende overførsler	10 085	12 648	12 765

Kilde: Danmarks Statistik, Nationalregnskab og betalingsbalance, Udenrigshandel med tjenester. 2005.

Tabel 9.9

Opholdstilladelser fordelt på kategorier

	2003	2004	2005*
	personer		
I alt	2 324	4 300	4 586
Lønarbejde og selvstændigt erhvervsdrivende - indenfor det almindelige arbejdsmarked	1 070	821	596
Lønarbejde og selvstændigt erhvervsdrivende - udenfor det almindelige arbejdsmarked	593	648	423
Lønarbejde - personer fra de nye EU-lande	0	2 097	2 996
Jobkort-ordningen/specialister mv.	661	734	571
- heraf it-specialister	126	164	236

* 2005 omfatter perioden fra januar til juli.

Kilde: Udlændingestyrelsen.

